

คุณภาพชีวิตของนักศึกษาคณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยนราธิวาสราชนครินทร์

The Quality of Student Life in Faculty of Liberal Arts,

Princess of Naradhiwas University

ศิริกัญญา แก่นทอง¹Sirikanya Kanthong¹

(Received: September 9, 2020; Revised: November 7, 2020; Accepted: December 14, 2020)

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาระดับคุณภาพชีวิต ของนักศึกษาคณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยนราธิวาสราชนครินทร์ ทั้งโดยรวมและรายด้าน ประชากรคือ นักศึกษาคณะศิลปศาสตร์ จำนวน 113 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือแบบสอบถามข้อมูลส่วนตัว และแบบวัดคุณภาพชีวิตขององค์การอนามัยโลกชุดย่อ ฉบับภาษาไทย WHOQOL-BREF (Thai-version) ของกรมสุขภาพจิต จำนวน 26 ข้อ แบบสอบถาม ได้ค่าความตรงระหว่าง 0.75 – 1.00 ค่าความเชื่อมั่น สัมประสิทธิ์อัลฟาของครอนบาค (Cronbach's Alpha coefficient) ได้เท่ากับ 0.86 และใช้สถิติเชิงพรรณนา ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ผลการวิจัยพบว่า นักศึกษาส่วนใหญ่เป็นนักศึกษาสาขาวิชาภาษาอังกฤษ ร้อยละ 82.3 เป็นเพศหญิง ร้อยละ 69.0 ระดับผลการเรียนส่วนใหญ่อยู่ในระดับปานกลาง ร้อยละ 65.5 ที่อยู่อาศัย ส่วนใหญ่อาศัยอยู่บ้านตนเอง ร้อยละ 59.3 และระดับจำนวนเงินที่ได้เพื่อใช้จ่าย ส่วนใหญ่อยู่ในระดับพอใช้ ร้อยละ 61.1 คุณภาพชีวิตของนักศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\mu = 91.74$, $\sigma = 0.91$) เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า อยู่ในระดับปานกลางทุกด้าน ทั้งด้านสุขภาพกาย ด้านจิตใจ ด้านสัมพันธภาพทางสังคม และด้านสิ่งแวดล้อม ส่วนผลการเปรียบเทียบค่าคะแนนเฉลี่ยพบว่า เพศ สาขาวิชา ที่อยู่อาศัย และระดับผลการเรียนที่แตกต่างกัน คุณภาพชีวิตของนักศึกษาไม่แตกต่างกัน ส่วนจำนวนเงินที่ได้เพื่อใช้จ่ายแตกต่างกัน คุณภาพชีวิตของนักศึกษาไม่แตกต่างกัน

คำสำคัญ: คุณภาพชีวิต นักศึกษาคณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยนราธิวาสราชนครินทร์

¹คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยนราธิวาสราชนครินทร์

¹Faculty of Liberal Arts Princess of Naradhiwas University

Abstract

This research aimed to study the quality of student life in the Faculty of Liberal Arts, Princess of Naradhiwas University. The population was 113 students in the Faculty of Liberal Arts. The research instruments consisted of 2 parts: a personal data questionnaire, and the WHOQOL-BREF-THAI, by the Department of Mental Health, contained 26 questions. The tool was a questionnaire with Item-Objective Congruence (IOC) ranging from .75 to 1.00 and Cronbach Alpha Coefficient Reliability of .86. Data were analyzed using descriptive statistics, namely frequency, percentage, mean, standard deviation, T-test, and F-test.

The results of this study revealed that most of the populations were English program students representing 82.3 percent, and 69 percent of students were female. 65.5 percent of students was revealed that their grades were in a moderate level. In an aspect of residence, 59.3 percent of students lived at home. 61.1 percent of students were found that family's financial was at a moderate level. Overall, the quality of student life in the Faculty of Liberal Arts, Princess of Naradhiwas University was at a moderate level ($\mu = 91.74$, $\sigma = 0.91$). When considering in an aspect of individual, it was found that the results were at a moderate level in physical health, mental health, social relationships, and environment. The comparing results of the mean scores found that gender, major of study, residence, and grade point average were different; however, it did not make the students' quality of life different. On the other hand, receiving different amount of allowance made the quality of student life different.

Keywords: Quality of Life, Faculty of Liberal Arts, Princess of Naradhiwas University

บทนำ

มนุษย์เป็นทรัพยากรที่สำคัญที่สุด และเป็นกลไกที่สำคัญในการพัฒนาประเทศ ดังหลักการสำคัญของแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ ๑๒ (พ.ศ.๒๕๖๐-๒๕๖๔) ยึด “คนเป็นศูนย์กลางการพัฒนา” มุ่งสร้างคุณภาพชีวิตและสุขภาวะที่ดีสำหรับคนไทย พัฒนาคนให้มีความเป็นคนที่สมบูรณ์ มีวินัย ใฝ่รู้ มีความรู้ มีทักษะ มีความคิดสร้างสรรค์ มีทัศนคติที่ดี รับผิดชอบต่อสังคม มีจริยธรรมและคุณธรรม พัฒนาคนทุกช่วงวัย (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2560) โดยใช้การศึกษาเป็นเครื่องมือที่สำคัญในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ บัณฑิตหรือนักศึกษาที่สำเร็จการศึกษาในระดับอุดมศึกษาจะเป็นบุคลากรที่มีคุณภาพได้นั้นจำเป็นต้องเป็น

บุคคลที่มีคุณภาพชีวิตที่ดี เพราะคุณภาพชีวิตนั้นเป็นปัจจัยที่สำคัญปัจจัยหนึ่งที่ส่งผลต่อคุณภาพผลการเรียนของผู้เรียน ดังนั้น การที่จะพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ของชาติ ให้มีคุณภาพและคุณค่า จึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องส่งเสริมให้มีคุณภาพชีวิตที่ดีด้วย ซึ่งคุณภาพชีวิต คือระดับการมีชีวิตที่ดี มีความสุข และความพึงพอใจในชีวิต ทั้งในด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์ และการดำเนินชีวิตของปัจเจกบุคคลในสังคม เป็นการประสานการรับรู้ของบุคคลในด้านร่างกาย จิตใจ ความสัมพันธ์ทางสังคม สิ่งแวดล้อมภายใต้วัฒนธรรม ค่านิยม และเป้าหมายในชีวิตของแต่ละคน (สุวัฒน์ มหัตนิรันดร์กุล, วนิตา พุ่มไพศาลชัย, และพิมพ์มาศ ตาปัญญา, 2540)

องค์การอนามัยโลก Murphy, Herrman, Hawthorne, Pinzone and Evert (2000) กล่าวถึงแนวคิดเกี่ยวกับ “คุณภาพชีวิต” ว่าประกอบด้วย 4 องค์ประกอบ ได้แก่ คุณภาพชีวิตด้านร่างกาย คือบุคคลนั้นสามารถรับรู้ได้ว่าตนมีสุขภาพร่างกายแข็งแรง ไม่เจ็บป่วย สามารถดำเนินชีวิตประจำวันได้ คุณภาพชีวิตด้านจิตใจ คือบุคคลนั้นรับรู้ถึงความรู้สึกทางบวกที่มีต่อตนเอง และยังสามารถรับมือกับความรู้สึกในทางลบได้ คุณภาพชีวิตด้านสังคม คือบุคคลนั้นรับรู้ถึงการมีปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่น ทั้งการเป็นผู้ให้และผู้รับ และคุณภาพชีวิตด้านสิ่งแวดล้อม คือบุคคลนั้นรับรู้ว่าจะตนสามารถเข้าถึงปัจจัยที่มีผลต่อการดำรงชีวิต และจากการศึกษาเปรียบเทียบปัจจัยส่วนบุคคลกับระดับคุณภาพชีวิตของนักศึกษาแพทย์ชั้นปรีคลินิก คณะแพทยศาสตร์ ศิริราชพยาบาล โดย พรณิการ์ พุ่มจันทร์ (2560) พบว่า ชั้นปีเกรดเฉลี่ยสะสม และสถานที่พักอาศัยแตกต่างกัน ระดับคุณภาพชีวิตแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 เช่นเดียวกับการศึกษาของ พัชรภรณ์ ลันศรี และอภิศักดิ์ อุ่มจันสา (2561) พบว่า เพศ คณะที่ศึกษา บริการที่ได้รับจากหอพัก สถานที่พัก และการเรียนของนิสิตมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ แตกต่างกัน ระดับคุณภาพชีวิตแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และการศึกษาของนวิสนันท์ วงศ์ประสิทธิ์, ญัฐปัทม์ ญาณมโนวิศิษฎ์, ฉัตรชัย ประภัสร์, พรพิมล วิริยะกุล และวิจิต แสงสว่าง (2563) พบว่า จำนวนเงินที่ได้เพื่อใช้จ่าย การหารายได้เสริม จำนวนสมาชิกในห้องพัก ของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏราชชนครินทร์ ที่แตกต่างกัน ระดับคุณภาพชีวิตแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ส่วน อายุ คณะ เกรดเฉลี่ยสะสม เพื่อนร่วมห้องแตกต่างกัน คุณภาพชีวิตของนักศึกษาไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 สรุปได้ว่า ปัจจัยส่วนบุคคลที่ส่งผลกับระดับคุณภาพชีวิต ประกอบด้วย เพศ สาขาวิชา ระดับผลการเรียน ที่อยู่อาศัย และจำนวนเงินที่ได้เพื่อใช้จ่าย

สถาบันอุดมศึกษาได้จัดให้มีงานกิจการนักศึกษา ครอบคลุมงานหรือกิจกรรมต่าง ๆ ที่สถานศึกษาจัดบริการให้กับนักศึกษาอย่างเป็นระบบ ซึ่งเป็นงานการบริการนักศึกษาเป็นรายบุคคลหรือรายกลุ่ม เช่น การให้คำปรึกษา สวัสดิการนักศึกษา การแนะแนวการศึกษาและอาชีพ การจัดหางาน บริการหอพักและ

ที่ปรึกษาองค์การนิสิตนักศึกษา (Good, 1973) เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของนักศึกษาทั้งทางร่างกายและจิตใจ โดยมุ่งส่งเสริมการเรียนรู้ การใช้ชีวิตในสังคม และการดูแลทางด้านสวัสดิภาพนักศึกษาที่ช่วยให้นักศึกษามีความพร้อมในการศึกษาเล่าเรียนและเป็นการพัฒนานักศึกษาตามหลักการสำคัญ (วัลลภา เทพหัสดิน ณ อยุธยา, 2544) ให้เป็นคนที่สมบูรณ์ทุกด้าน

คณะศิลปศาสตร์ เป็นคณะหนึ่งที่เกิดขึ้นตามประกาศในราชกิจจานุเบกษา ฉบับกฤษฎีกา (เล่มที่ 122 ตอนที่ 14 ก ลงวันที่ 8 กุมภาพันธ์ 2548) การจัดตั้งส่วนราชการในมหาวิทยาลัยนราธิวาสราชนครินทร์ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อขยายโอกาสทางการศึกษาให้เยาวชนในเขตพื้นที่ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ และพื้นที่ใกล้เคียงได้มีโอกาสศึกษาจนถึงระดับปริญญาตรี และเพื่อสนับสนุนการสอนในหมวดวิชาศึกษาทั่วไปให้แก่คณะต่าง ๆ ในระยะเริ่มแรก โดยแยกมาจากคณะวิชาพื้นฐานเดิมก่อนหลอมรวมเป็นมหาวิทยาลัย ตั้งแต่วันที่ 9 กุมภาพันธ์ 2548 ปีการศึกษา 2558 คณะได้เปิดหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต (สาขาภาษาอังกฤษ) รุ่น 1 และปีการศึกษา 2560 เปิดหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต (สาขามลาญ) รุ่น 1 ปัจจุบันปีการศึกษา 2562 คณะมีนักศึกษาในหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาภาษาอังกฤษ จำนวน 5 รุ่น และสาขาวิชาภาษามลาญ จำนวน 3 รุ่น รวมจำนวนนักศึกษาทั้งสิ้น 352 คน

จากการดำเนินการประเมินคุณภาพการศึกษาภายในระดับคณะ ประจำปีการศึกษา 2562 รอบ 6 เดือน พบปัญหาอัตราการคงอยู่ของนักศึกษาคณะศิลปศาสตร์ไม่เป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนด จากเป้าหมายที่กำหนดต้องไม่น้อยกว่า ร้อยละ 85 เมื่อแยกตามสาขาวิชา พบว่า สาขาวิชาภาษาอังกฤษ อัตราการคงอยู่ ร้อยละ 61.67 สาขาวิชาภาษามลาญ อัตราการคงอยู่ ร้อยละ 82.05 เมื่อพิจารณาทั้งสองสาขา อัตราการคงอยู่ ร้อยละ 64.58 ซึ่งต่ำกว่าเกณฑ์ที่กำหนด โดยนักศึกษาชั้นปีที่ 1 มีการคงอยู่น้อยที่สุด ประกอบกับข้อเสนอแนะของกรรมการประเมินคุณภาพการศึกษา คณะฯ ควรทำวิจัยสถาบันเพื่อแก้ไขปัญหานักศึกษา เช่น การศึกษาระดับคุณภาพชีวิตของนักศึกษา เพื่อเป็นแนวทางในการแก้ไขปัญหาอัตราการคงอยู่ของนักศึกษา

คณะศิลปศาสตร์ ได้จัดการเรียนการสอนโดยคำนึงถึงเกณฑ์มาตรฐานการศึกษาของชาติ และสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา การแก้ไขพัฒนาอัตราการคงอยู่ของนักศึกษาจึงเป็นปัญหาเร่งด่วนที่ต้องรีบดำเนินการแก้ไข เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพการศึกษา ประกอบกับที่ผ่านมา ทางคณะศิลปศาสตร์ยังไม่เคยได้ทำการศึกษาคุณภาพชีวิตของนักศึกษามาก่อน ทำให้ผู้วิจัยสนใจที่จะศึกษาถึงคุณภาพชีวิตและเปรียบเทียบกับปัจจัยส่วนบุคคลของนักศึกษา ประกอบด้วย เพศ สาขาวิชา ระดับผลการเรียน ที่อยู่อาศัย และจำนวนเงินที่ได้เพื่อใช้จ่าย โดยนำแบบวัดคุณภาพชีวิตของ องค์การอนามัยโลกชุดย่อ ฉบับภาษาไทย WHOQOL-BREF-

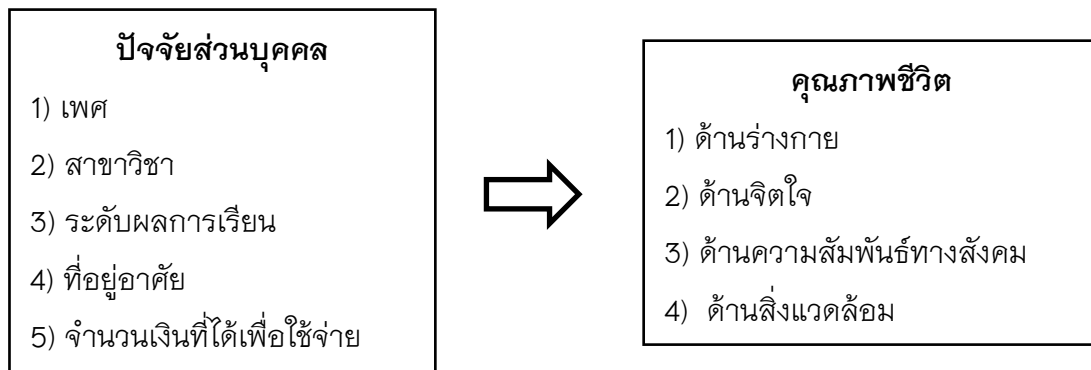

THAI มาเป็นเครื่องมือในการวิจัย ซึ่งผลการวิจัยครั้งนี้ จะนำมาใช้เป็นข้อมูลในการปรับปรุงคุณภาพชีวิตของนักศึกษา เพื่อส่งเสริมอัตราการคงอยู่ของนักศึกษา และให้นักศึกษาได้รับการพัฒนาอย่างเต็มศักยภาพทั้งทางด้านร่างกาย จิตใจ ความสัมพันธ์ทางสังคมและสิ่งแวดล้อม ส่งผลให้นักศึกษามีคุณภาพชีวิตที่ดี มีความสามารถในการเรียน เพื่อให้สำเร็จการศึกษาเป็นบัณฑิตที่สามารถออกไปรับใช้สังคมได้อย่างมีคุณภาพต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาคุณภาพชีวิตของนักศึกษาคณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยนราธิวาสราชนครินทร์
2. เพื่อเปรียบเทียบคุณภาพชีวิตของนักศึกษาคณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยนราธิวาสราชนครินทร์ กับปัจจัยส่วนบุคคล ประกอบด้วย เพศ สาขาวิชา ระดับผลการเรียน ที่อยู่อาศัย จำนวนเงินที่ได้เพื่อใช้จ่าย

กรอบแนวคิดการวิจัย

วิธีการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงพรรณนา (Descriptive research) ประชากรที่ศึกษา คือนักศึกษาคณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยนราธิวาสราชนครินทร์ ชั้นปีที่ 1 ปีการศึกษา 2562 จำนวน 113 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาประกอบด้วย

- 1) แบบสอบถามข้อมูลส่วนตัว เป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check list) มีคำถามทั้งสิ้น 5 ข้อ ประกอบด้วย ข้อคำถามเกี่ยวกับ เพศ สาขาวิชา ระดับผลการเรียน ที่อยู่อาศัย และจำนวนเงินที่ได้เพื่อใช้จ่าย เพศ ประกอบด้วย เพศชาย และเพศหญิง สาขาวิชา ประกอบด้วย สาขาวิชาภาษาอังกฤษ และ

สาขาวิชาภาษามลาญ ระดับผลการเรียน ประกอบด้วย ปรับปรุง พอใช้ ปานกลาง ดี ดีมาก แปลความหมายดังนี้
เกรดเฉลี่ยสะสม 1.50–1.79 หมายถึง ปรับปรุง, เกรดเฉลี่ยสะสม 1.80–1.99 หมายถึง พอใช้, เกรดเฉลี่ย
สะสม 2.00–2.74 หมายถึง ปานกลาง, เกรดเฉลี่ยสะสม 2.75–3.24 หมายถึงดี, เกรดเฉลี่ยสะสม 3.25–
4.00 หมายถึง ดีมาก ที่อยู่อาศัย ประกอบด้วย บ้าน หอพัก จำนวนเงินที่ได้เพื่อใช้จ่าย ประกอบด้วย ต่ำ
พอใช้ ปานกลาง ดี ดีมาก แปลความหมายดังนี้ เงินน้อยกว่า 4,000 บาท หมายถึง ต่ำ, เงิน 4,000 – 5,500 บาท
หมายถึง พอใช้, เงิน 5,501 – 6,500 บาท หมายถึง ปานกลาง, เงิน 6,501 – 7,500 บาท หมายถึง ดี, มากกว่า
7,501 บาท ขึ้นไป หมายถึง ดีมาก

2) แบบวัดคุณภาพชีวิตขององค์การอนามัยโลกชุดย่อ ฉบับภาษาไทย WHOQOL-BREF (Thai-version) จำนวน 26 ข้อ (สุวัฒน์ มหัตนิรันดร์กุล, วนิดา พุ่มไพศาลชัย, และพิมพ์มาศ ตาปัญญา, 2540) เครื่องมือวัดคุณภาพชีวิต WHOQOL – BREF –THAI ประกอบด้วยข้อคำถาม 2 ชนิด คือ แบบภาวะวิสัย (Perceived objective) และอัตวิสัย (Self-report subjective) จะประกอบด้วย องค์ประกอบของคุณภาพชีวิต 4 ด้าน ประกอบด้วย 1) ด้านร่างกาย (Physical domain) 2) ด้านจิตใจ (Psychological domain) 3) ด้านความสัมพันธ์ทางสังคม (Social relationships) 4) ด้านสิ่งแวดล้อม (Environment)

การให้คะแนนแบบวัดคุณภาพชีวิต WHOQOL-26 ข้อ คำถามที่มีความหมายทางบวก 23 ข้อ และข้อคำถามที่มีความหมายทางลบ 3 ข้อ คือ ข้อ 2, 9, 11 แต่ละข้อเป็นมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ให้ผู้ตอบเลือกตอบ กลุ่มที่ 1 ข้อความทางลบ 3 ข้อ กลุ่มที่ 2 ข้อความทางบวก 23 ข้อ การแปลผล

คะแนนคุณภาพชีวิตมีคะแนน ตั้งแต่ 26–130 คะแนน โดยเมื่อผู้ตอบรวม คะแนนทุกข้อได้คะแนนเท่าไร สามารถเปรียบเทียบกับเกณฑ์ปกติที่กำหนดดังนี้ โดยเมื่อผู้ตอบรวมคะแนนทุกข้อ ได้คะแนนเท่าไร สามารถเปรียบเทียบกับเกณฑ์ปกติที่กำหนด โดยแบ่งออกเป็น 3 ระดับ ดังนี้ คะแนน 26–60 คะแนน แสดงถึงการมีคุณภาพชีวิตที่ไม่ดี, คะแนน 61–95 คะแนน แสดงถึงการมีคุณภาพชีวิตกลาง ๆ คะแนน 96–130 คะแนน แสดงถึงการมีคุณภาพชีวิตที่ดี

แบ่งระดับคะแนนคุณภาพชีวิต แยกออกเป็นองค์ประกอบต่าง ๆ ได้ดังนี้

องค์ประกอบ	คุณภาพชีวิตที่ไม่ดี	คุณภาพชีวิตปานกลาง	คุณภาพชีวิตที่ดี
1. ด้านร่างกาย	7–16	17–26	27–35
2. ด้านจิตใจ	6–14	15–22	23–30
3. ด้านสัมพันธ์ภาพทางสังคม	3–7	8–11	12–15
4. ด้านสิ่งแวดล้อม	8–18	19–29	30–40

องค์ประกอบด้านสุขภาพกาย ได้แก่ ข้อ 2, 3, 4, 10, 11, 12, 24 องค์ประกอบด้านจิตใจ ได้แก่ ข้อ 5, 6, 7, 8, 9, 23 องค์ประกอบด้านสัมพันธภาพทางสังคม ได้แก่ ข้อ 13, 14, 25 องค์ประกอบด้านสิ่งแวดล้อม ได้แก่ ข้อ 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 22

จำแนกระดับคะแนนคุณภาพชีวิตรายข้อตามองค์ประกอบ โดยคำนวณเป็นอันตรภาคชั้น 3 ระดับ แบ่งช่วงคะแนนแต่ละระดับห่างกัน 1.33 คะแนน ดังนี้ คะแนนเฉลี่ย 1.00–2.33 หมายถึง คุณภาพชีวิตระดับไม่ดี คะแนนเฉลี่ย 2.34–3.67 หมายถึง คุณภาพชีวิตระดับปานกลาง คะแนนเฉลี่ย 3.68–5.00 หมายถึง คุณภาพชีวิตระดับดี

เครื่องมือที่ใช้ ผู้วิจัยได้นำแบบวัดคุณภาพชีวิตขององค์การอนามัยโลกชุดย่อ ฉบับภาษาไทย WHOQOL-BREF (Thai-version) จำนวน 26 ข้อ ตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือโดยการนำไปทดลองใช้กับนักศึกษาคณะศิลปศาสตร์ ชั้นปีที่ 2 ปีการศึกษา 2562 มหาวิทยาลัยนราธิวาสราชนครินทร์ จำนวน 30 ราย ได้ค่าความตรงระหว่าง 0.75–1.00 ค่าความเชื่อมั่น สัมประสิทธิ์อัลฟาของครอนบาค (Cronbach's Alpha Coefficient) ได้เท่ากับ 0.86 ใช้สถิติเชิงพรรณนาในการวิเคราะห์ข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยทำการเก็บข้อมูลด้วยตนเอง โดยแจกแบบสอบถามแก่นักศึกษาคณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยนราธิวาสราชนครินทร์ ชั้นปีที่ 1 ปีการศึกษา 2562 ทั้งหมด จำนวน 113 คน โดยให้นักศึกษากรอกข้อมูล ตอบแบบสอบถามให้ครบถ้วน และส่งคืนแบบสอบถามแก่ผู้ศึกษา ได้รับการตอบแบบสอบถามคืน ร้อยละ 100 คิดเป็นอัตราการตอบกลับ (Response rate) ร้อยละ 100 และวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติพรรณนา โดยการแจกแจงความถี่และร้อยละของปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ สาขาวิชา ระดับระดับผลการเรียน ที่อยู่อาศัย จำนวนเงินที่ได้เพื่อใช้จ่าย และวิเคราะห์ข้อมูลคุณภาพชีวิต โดยการหาค่าเฉลี่ย ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ผลการวิจัย

ผลการศึกษาวิจัย ส่วนที่ 1 ข้อมูลส่วนตัว พบว่า นักศึกษาส่วนใหญ่ เป็นเพศหญิง จำนวน 78 คน คิดเป็นร้อยละ 69.0 สาขาวิชาภาษาอังกฤษ จำนวน 93 คน คิดเป็นร้อยละ 82.3 สาขาวิชาภาษามลายู จำนวน 20 คน คิดเป็นร้อยละ 17.7 ระดับผลการเรียน ส่วนใหญ่อยู่ในระดับปานกลาง จำนวน 74 คน คิดเป็นร้อยละ 65.5 ที่อยู่อาศัยส่วนใหญ่อาศัยอยู่บ้านตนเอง จำนวน 67 คน คิดเป็นร้อยละ 59.3 และระดับจำนวนเงินที่ได้เพื่อใช้จ่าย ส่วนใหญ่อยู่ในระดับพอใช้ จำนวน 69 คน คิดเป็นร้อยละ 61.1

ตารางที่ 1 ความถี่ และร้อยละ ของนักศึกษาคณะศิลปศาสตร์ จำแนกตามข้อมูลส่วนบุคคล

ข้อมูลทั่วไป	ความถี่ (N=113)	ร้อยละ
เพศ		
1) หญิง	78	69.0
2) ชาย	35	31
สาขาวิชา		
1) ภาษาอังกฤษ	93	82.3
2) ภาษามลายู	20	17.7
ระดับผลการเรียน/เกรดเฉลี่ยสะสม		
1) พอใช้ เกรดเฉลี่ยสะสม 1.80-1.99	5	4.4
2) ปานกลาง เกรดเฉลี่ยสะสม 2.00-2.74	74	65.5
3) ดี เกรดเฉลี่ยสะสม 2.75-3.24	31	27.4
4) ดีมาก เกรดเฉลี่ยสะสม 3.25-4.00	3	2.7
ที่อยู่อาศัย		
1) บ้าน	67	59.3
2) หอพัก	46	40.7
ระดับ/จำนวนเงินที่ได้เพื่อใช้จ่าย		
1) ต่ำ น้อยกว่า 5,500 บาท	5	4.4
2) พอใช้ 5,501-6,500 บาท	69	61.1
3) ปานกลาง 6,501-7,500 บาท	6	5.3
4) ดี มากกว่า 7,501 บาท ขึ้นไป	33	29.2
รวม	113	100

ส่วนที่ 2 ข้อมูลคุณภาพชีวิต จากการตอบแบบสอบถามของนักศึกษาคณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยนราธิวาสราชนครินทร์ ชั้นปีที่ 1 จำนวน 113 คน พบว่า นักศึกษามีคุณภาพชีวิตโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง จำนวน 63 คน คิดเป็นร้อยละ 55.75 และรองลงมาคือมีคุณภาพชีวิตอยู่ในระดับดี จำนวน 48 คน คิดเป็นร้อยละ 42.48 สรุปผลได้ดังนี้

1. นักศึกษาคณะศิลปศาสตร มหาวิทาลัยนราธิวาสราชชนครินทร์ มีคะแนนคุณภาพชีวิตรายด้าน ประกอบด้วย ด้านร่างกาย ด้านจิตใจ ด้านสัมพันธภาพทางสังคม ด้านสิ่งแวดล้อม และโดยรวมเฉลี่ยอยู่ในระดับกลาง ๆ ($\mu = 91.74$, $\sigma = 0.91$) (แสดงดังตารางที่ 2)

2. คุณภาพชีวิตด้านร่างกายของนักศึกษาคณะศิลปศาสตร มหาวิทาลัยนราธิวาสราชชนครินทร์ มีคุณภาพชีวิตโดยเฉลี่ย อยู่ในระดับปานกลางค่อนข้างดี ($\mu = 24.95$, $\sigma = 0.96$) ข้อที่ได้ค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับดี 2 ข้อ ประกอบด้วย ท่านรู้สึกพอใจมากน้อยแค่ไหนที่สามารถทำอะไร ๆ ผ่านไปได้ในแต่ละวัน ($\mu = 3.87$, $\sigma = 0.95$) ข้อที่มีค่าเฉลี่ยรองลงมาคือ ท่านจำเป็นต้องไปรับการรักษาพยาบาลมากน้อยเพียงใดเพื่อที่จะทำงานหรือมีชีวิตอยู่ไปได้ในแต่ละวัน ($\mu = 3.78$, $\sigma = 1.06$) ส่วนข้อที่ได้ค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง จำนวน 5 ข้อ เมื่อพิจารณาข้อที่ค่าเฉลี่ยต่ำสุด 2 ข้อแรก ประกอบด้วย การเจ็บปวดตามร่างกายเช่น ปวดหัวปวดท้องปวดตามตัวทำให้ท่านไม่สามารถทำในสิ่งที่ต้องการมากน้อยเพียงใด ($\mu = 3.19$, $\sigma = 0.91$) และท่านพอใจกับการนอนหลับของท่านมากน้อยเพียงใด ($\mu = 3.38$, $\sigma = 0.99$) (แสดงดังตารางที่ 3)

3. คุณภาพชีวิตด้านจิตใจของนักศึกษาคณะศิลปศาสตร มหาวิทาลัยนราธิวาสราชชนครินทร์ มีคุณภาพชีวิตโดยเฉลี่ย อยู่ในระดับปานกลาง ($\mu = 22.11$, $\sigma = 0.91$) ข้อที่ได้ค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับดี 2 ข้อ ประกอบด้วย ท่านรู้สึกว่าชีวิตท่านมีความหมายมากน้อยแค่ไหน ($\mu = 4.03$, $\sigma = 0.93$) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยรองลงมาคือ ท่านยอมรับรูปร่างหน้าตาของตัวเองได้ไหม ($\mu = 3.78$, $\sigma = 0.93$) เมื่อพิจารณาข้อที่ค่าเฉลี่ยต่ำสุด 2 ข้อแรก ประกอบด้วย ท่านมีสมาธิในการทำงานต่าง ๆ ดีเพียงใด ($\mu = 3.42$, $\sigma = 0.84$) และท่านมีความรู้สึกไม่ดี เช่น รู้สึกเหงาเศร้าหดหู่สิ้นหวัง วิตกกังวลบ่อยแค่ไหน ($\mu = 3.48$, $\sigma = 0.98$) (แสดงดังตารางที่ 4)

4. คุณภาพชีวิตด้านสัมพันธภาพทางสังคมของนักศึกษาคณะศิลปศาสตร มหาวิทาลัยนราธิวาสราชชนครินทร์ มีคุณภาพชีวิตโดยเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง ($\mu = 10.58$, $\sigma = 1.01$) ข้อที่คุณภาพชีวิตอยู่ในระดับดี ข้อที่ได้ค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ท่านพอใจกับการช่วยเหลือที่เคยได้รับจากเพื่อน ๆ แค่นั้น ($\mu = 3.86$, $\sigma = 1.18$) เมื่อพิจารณาข้อที่ค่าเฉลี่ยต่ำสุด 2 ข้อแรก ประกอบด้วย ท่านพอใจในชีวิตทางเพศของท่านแค่ไหน ($\mu = 3.10$, $\sigma = 0.94$) ท่านพอใจต่อการผูกมิตรหรือเข้ากับคนอื่นอย่างที่ผ่านมาแค่ไหน ($\mu = 3.62$, $\sigma = 0.90$) (แสดงดังตารางที่ 5)

5. คุณภาพชีวิตด้านสิ่งแวดล้อมของนักศึกษาคณะศิลปศาสตร มหาวิทาลัยนราธิวาสราชชนครินทร์ มีคุณภาพชีวิตโดยเฉลี่ย อยู่ในระดับคุณภาพชีวิตปานกลาง ($\mu = 26.96$, $\sigma = 0.83$) ข้อที่ได้ค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับดี 2 ข้อแรก ประกอบด้วย ท่านพอใจกับสภาพบ้านเรือนที่อยู่ตอนนี้มากน้อยเพียงใด ($\mu = 3.70$, $\sigma = 0.94$) ข้อที่มีค่าเฉลี่ยรองลงมาคือ ท่านรู้สึกว่าชีวิตมีความมั่นคงปลอดภัย

ดีใหม่ในแต่ละวัน ($\mu = 3.55$, $\sigma = 0.79$) เมื่อพิจารณาข้อที่ค่าเฉลี่ยต่ำสุด 2 ข้อแรก ประกอบด้วย ท่านมีเงินพอใช้จ่ายตามความจำเป็นมากน้อยเพียงใด ($\mu = 3.00$, $\sigma = 0.77$) และท่านมีโอกาสได้พักผ่อนคลายเครียดมากน้อยเพียงใด ($\mu = 3.24$, $\sigma = 0.71$) (แสดงดังตารางที่ 6)

6. ผลการเปรียบเทียบค่าคะแนนเฉลี่ยคุณภาพชีวิตกับปัจจัยส่วนบุคคล พบว่า เพศ สาขาวิชา ที่อยู่อาศัย ระดับผลการเรียนแตกต่างกัน คุณภาพชีวิตของนักศึกษาไม่แตกต่างกัน มีระดับคุณภาพชีวิตอยู่ในระดับกลาง ๆ ส่วนจำนวนเงินที่ได้เพื่อใช้จ่ายแตกต่างกัน คุณภาพชีวิตของนักศึกษาแตกต่างกัน โดยระดับ/จำนวนเงินที่ได้เพื่อใช้จ่าย ระดับปานกลาง 6,501-7,500 บาท จะมีระดับคุณภาพชีวิตอยู่ในระดับดี ส่วนระดับ/จำนวนเงินที่ได้เพื่อใช้จ่าย ระดับต่ำ พอใช้ และดี มีระดับคุณภาพชีวิตอยู่ในระดับกลาง ๆ (แสดงดังตารางที่ 7)

ตารางที่ 2 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานคุณภาพชีวิตของนักศึกษาคณะศิลปศาสตร์ จำแนกตามรายด้าน

องค์ประกอบจำแนกตามรายด้าน	μ	σ	การแปลความหมาย
1. ด้านร่างกาย	24.95	0.96	คุณภาพชีวิตปานกลาง
2. ด้านจิตใจ	22.11	0.91	คุณภาพชีวิตปานกลาง
3. ด้านสัมพันธภาพทางสังคม	10.58	1.01	คุณภาพชีวิตปานกลาง
4. ด้านสิ่งแวดล้อม	26.96	0.83	คุณภาพชีวิตปานกลาง
คุณภาพชีวิตโดยรวม	91.74	0.91	คุณภาพชีวิตปานกลาง

ตารางที่ 3 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานคุณภาพชีวิตของนักศึกษาคณะศิลปศาสตร์ ด้านร่างกาย

องค์ประกอบด้านร่างกาย	μ	σ	การแปลความหมาย
1. ท่านรู้สึกพอใจมากน้อยแค่ไหนที่สามารถทำอะไร ๆ ผ่านไปได้ในแต่ละวัน	3.87	0.95	คุณภาพชีวิตดี
2. ท่านจำเป็นต้องไปรับการรักษาพยาบาลมากน้อยเพียงใดเพื่อที่จะทำงานหรือมีชีวิตรอยู่ไปได้ในแต่ละวัน (คำถามเชิงลบ กลับค่าคะแนน)	3.78	1.06	คุณภาพชีวิตดี

ตารางที่ 3 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานคุณภาพชีวิตของนักศึกษาคณะศิลปศาสตร์ ด้านร่างกาย (ต่อ)

องค์ประกอบด้านร่างกาย	μ	σ	การแปลความหมาย
3. ท่านมีกำลังเพียงพอที่จะทำสิ่งต่าง ๆ ในแต่ละวันใหม่ (ทั้งเรื่องงาน หรือ การดำเนินชีวิตประจำวัน)	3.62	0.87	คุณภาพชีวิตปานกลาง
4. ท่านสามารถไปไหนมาไหนด้วยตนเองได้ดีเพียงใด	3.58	0.98	คุณภาพชีวิตปานกลาง
5. ท่านพอใจกับความสามารถในการทำงานได้อย่างที่เคยทำมามากน้อยเพียงใด	3.53	0.95	คุณภาพชีวิตปานกลาง
6. ท่านพอใจกับการนอนหลับของท่านมากน้อยเพียงใด	3.38	0.99	คุณภาพชีวิตปานกลาง
7. การเจ็บปวดตามร่างกายเช่นปวดหัวปวดท้องปวดตามตัวทำให้ท่านไม่สามารถทำในสิ่งที่ต้องการมากน้อยเพียงใด (คำถามเชิงลบ กลับค่าคะแนน)	3.19	0.91	คุณภาพชีวิตปานกลาง
รวม	3.56	0.96	คุณภาพชีวิตปานกลาง

ตารางที่ 4 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานคุณภาพชีวิตของนักศึกษาคณะศิลปศาสตร์ ด้านจิตใจ

องค์ประกอบด้านจิตใจ	μ	σ	การแปลความหมาย
1. ท่านรู้สึกว่าคุณชีวิตท่านมีความหมายมากน้อยแค่ไหน	4.03	0.93	คุณภาพชีวิตดี
2. ท่านยอมรับรูปร่างหน้าตาของตัวเองได้ไหม	3.78	0.93	คุณภาพชีวิตดี
3. ท่านรู้สึกพึงพอใจในชีวิต (เช่น มีความสุข ความสงบมีความหวัง) มากน้อยเพียงใด	3.72	0.84	คุณภาพชีวิตดี
4. ท่านรู้สึกพอใจในตนเองมากน้อยแค่ไหน	3.68	0.95	คุณภาพชีวิตดี

ตารางที่ 4 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานคุณภาพชีวิตของนักศึกษาคณะศิลปศาสตร์ ด้านจิตใจ (ต่อ)

องค์ประกอบด้านจิตใจ	μ	σ	การแปลความหมาย
5. ท่านมีความรู้สึกไม่ดี เช่น รู้สึกเหงาเศร้าหดหู่ สิ้นหวัง วิตกกังวลบ่อยแค่นั้น (คำถามเชิงลบ กลับค่าคะแนน)	3.48	0.98	คุณภาพชีวิตปานกลาง
6. ท่านมีสมาธิในการทำงานต่าง ๆ ดีเพียงใด	3.42	0.84	คุณภาพชีวิตปานกลาง
รวม	3.69	0.91	คุณภาพชีวิตดี

ตารางที่ 5 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานคุณภาพชีวิตของนักศึกษาคณะศิลปศาสตร์ ด้านสัมพันธภาพทางสังคม

องค์ประกอบด้านสัมพันธภาพทางสังคม	μ	σ	การแปลความหมาย
1. ท่านพอใจกับการช่วยเหลือที่เคยได้รับจาก เพื่อน ๆ แค่นั้น	3.86	1.18	คุณภาพชีวิตระดับดี
2. ท่านพอใจต่อการผูกมิตรหรือเข้ากับคนอื่น อย่างที่ผ่านมาแค่นั้น	3.62	0.90	คุณภาพชีวิต ระดับปานกลาง
3. ท่านพอใจในชีวิตทางเพศของท่านแค่นั้น (ชีวิตทางเพศ หมายถึง เมื่อเกิดความรู้สึกทาง เพศขึ้นแล้วท่าน มีวิธีจัดการทำให้ผ่อนคลายลง ได้รวมถึงการช่วยตัวเองหรือการมีเพศสัมพันธ์)	3.10	0.94	คุณภาพชีวิต ระดับปานกลาง
รวม	3.53	1.01	คุณภาพชีวิตปานกลาง

ตารางที่ 6 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานคุณภาพชีวิตของนักศึกษาคณะศิลปศาสตร์ ด้านสิ่งแวดล้อม

องค์ประกอบด้านสิ่งแวดล้อม	μ	σ	การแปลความหมาย
1. ท่านพอใจกับสภาพบ้านเรือนที่อยู่ตอนนี้มาก น้อยเพียงใด	3.70	0.94	คุณภาพชีวิตดี
2. ท่านรู้สึกว่าชีวิตมีความมั่นคงปลอดภัยดีไหม ในแต่ละวัน	3.55	0.79	คุณภาพชีวิตปานกลาง

ตารางที่ 6 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานคุณภาพชีวิตของนักศึกษาคณะศิลปศาสตร์ ด้านสิ่งแวดล้อม (ต่อ)

องค์ประกอบด้านสิ่งแวดล้อม	μ	σ	การแปลความหมาย
3. สภาพแวดล้อมดีต่อสุขภาพของท่านมากน้อยเพียงใด	3.41	0.98	คุณภาพชีวิตปานกลาง
4. ท่านพอใจที่จะสามารถไปใช้บริการสาธารณสุขได้ตามความจำเป็นเพียงใด	3.36	0.79	คุณภาพชีวิตปานกลาง
5. ท่านพอใจกับการเดินทางไปไหนมาไหนของท่านหมายถึงการคมนาคม มากน้อยเพียงใด	3.35	0.87	คุณภาพชีวิตปานกลาง
6. ท่านได้รู้เรื่องราวข่าวสารที่จำเป็นในชีวิตแต่ละวันมากน้อยเพียงใด	3.35	0.79	คุณภาพชีวิตปานกลาง
7. ท่านมีโอกาสได้พักผ่อนคลายเครียดมากน้อยเพียงใด	3.24	0.71	คุณภาพชีวิตปานกลาง
8. ท่านมีเงินพอใช้จ่ายตามความจำเป็นมากน้อยเพียงใด	3.00	0.77	คุณภาพชีวิตปานกลาง
รวม	3.37	0.83	คุณภาพชีวิตปานกลาง

ตารางที่ 7 เปรียบเทียบคุณภาพชีวิตของนักศึกษาคณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยนราธิวาสราชนครินทร์ กับปัจจัยส่วนบุคคล ประกอบด้วย เพศ สาขาวิชา ระดับผลการเรียน ที่อยู่อาศัย จำนวนเงินที่ได้เพื่อใช้จ่าย

ปัจจัยส่วนบุคคล	μ	σ	การแปลความหมาย
เพศ			
1) หญิง	91.17	14.50	คุณภาพชีวิตกลาง ๆ
2) ชาย	93.03	12.50	คุณภาพชีวิตกลาง ๆ
สาขาวิชา			
1) ภาษาอังกฤษ	92.60	12.90	คุณภาพชีวิตกลาง ๆ
2) ภาษามลายู	87.75	17.56	คุณภาพชีวิตกลาง ๆ

ตารางที่ 7 เปรียบเทียบคุณภาพชีวิตของนักศึกษาคณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยนราธิวาสราชนครินทร์ กับปัจจัยส่วนบุคคล ประกอบด้วย เพศ สาขาวิชา ระดับผลการเรียน ที่อยู่อาศัย จำนวนเงินที่ได้เพื่อใช้จ่าย (ต่อ)

ปัจจัยส่วนบุคคล	μ	σ	การแปลความหมาย
ระดับผลการเรียน/เกรดเฉลี่ยสะสม			
1) พอใช้ เกรดเฉลี่ยสะสม 1.80-1.99	88.8	7.66	คุณภาพชีวิตกลาง ๆ
2) ปานกลาง เกรดเฉลี่ยสะสม 2.00-2.74	91.55	14.32	คุณภาพชีวิตกลาง ๆ
3) ดี เกรดเฉลี่ยสะสม 2.75-3.24	93.65	13.11	คุณภาพชีวิตกลาง ๆ
4) ดีมาก เกรดเฉลี่ยสะสม 3.25-4.00	81.67	19.22	คุณภาพชีวิตกลาง ๆ
ที่อยู่อาศัย			
1) บ้าน	92.34	14.19	คุณภาพชีวิตกลาง ๆ
2) หอพัก	90.87	13.50	คุณภาพชีวิตกลาง ๆ
ระดับ/จำนวนเงินที่ได้เพื่อใช้จ่าย			
1) ต่ำ น้อยกว่า 5,500 บาท	93.21	12.05	คุณภาพชีวิตกลาง ๆ
2) พอใช้ 5,501-6,500 บาท	76.83	24.29	คุณภาพชีวิตกลาง ๆ
3) ปานกลาง 6,501-7,500 บาท	92.25	13.35	คุณภาพชีวิตที่ดี
4) ดี มากกว่า 7,501 บาท ขึ้นไป	93.43	11.68	คุณภาพชีวิตกลาง ๆ

อภิปรายผลการวิจัย

1. ผลการศึกษาระดับคุณภาพชีวิตของนักศึกษาคณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยนราธิวาสราชนครินทร์ ในปีการศึกษา 2562 พบว่า

1.1 คุณภาพชีวิตของนักศึกษาคณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยนราธิวาสราชนครินทร์ มีระดับคุณภาพชีวิตโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้อาจจะเป็นเพราะนักศึกษาที่ผู้วิจัยได้ทำการศึกษานั้น เป็นนักศึกษาชั้นปีที่ 1 จำนวน 2 สาขา กำลังอยู่ในช่วงเวลาปฐมนิเทศ เพิ่งได้เข้ามาศึกษา กำลังอยู่ในช่วงปรับตัวให้เข้ากับการใช้ชีวิตในระดับอุดมศึกษา การใช้ชีวิต การเรียนการสอนและบริบทของคณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยนราธิวาสราชนครินทร์ สอดคล้องกับงานวิจัยของนวิสนันท์ วงศ์ประสิทธิ์ และคณะ (2563) ที่พบว่าคุณภาพชีวิตของนักศึกษาที่อาศัยอยู่หอพักมหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์ ในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เช่นเดียวกับผลการศึกษาของอนันต์ตรี สมิทธีนราเศรษฐ์ และศุภามณ จันทรสกุล (2561) ที่พบว่า คุณภาพชีวิตนักศึกษาพยาบาล มหาวิทยาลัยอีสเทิร์นเอเซีย

คะแนนคุณภาพชีวิตโดยรวมปานกลาง ผลการศึกษาของกมลรัตน์ ทองสว่าง (2560) ศึกษาคุณภาพชีวิตของนักศึกษา คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ ก็พบว่า คุณภาพชีวิตอยู่ในระดับปานกลาง และทัศนียา เหลาทอง (2558) ศึกษาวิจัยเรื่องคุณภาพชีวิตนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี คณะแพทย์แผนไทยและแพทย์ทางเลือก ชั้นปีที่ 1 พบว่า ส่วนใหญ่มีคุณภาพชีวิตปานกลาง สอดคล้องกับกฤตธัช อันชื่น (2557) ศึกษาคุณภาพชีวิตของนักศึกษามหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี พบว่า ระดับคุณภาพชีวิตภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ถึงแม้ว่าผลการศึกษาจะสอดคล้องกับผลการศึกษาของนักวิชาการหลายคน แต่พบว่ามีผลการวิจัยที่ไม่สอดคล้องกัน คือผลการศึกษาของวิรงรอง สิตไทย และนิสา แจ้งบุญ (2563) ศึกษาคุณภาพชีวิตนักศึกษาแพทย์ในระดับชั้นคลินิก พบว่า คุณภาพชีวิตโดยรวมอยู่ในระดับดี ทั้งนี้สามารถอธิบายได้ว่าการจัดสวัสดิการของคณะต่าง ๆ เป็นไปตามบริบทของคณะ ปรัชญาการศึกษา และลักษณะการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ซึ่งการศึกษาในคณะแพทยศาสตร์ เป็นการศึกษาที่ต้องทุ่มเทชีวิตไปกับการอ่านหนังสือตำรา นักศึกษาจึงต้องใช้เวลาส่วนใหญ่ไปกับการเรียนและอ่านหนังสือในห้อง ไม่ค่อยมีกิจกรรมนอกรั้วโรงเรียนหรือหอพัก การจัดสวัสดิการของคณะแพทยศาสตร์จึงมักเน้นความสะดวกสบายของหอพักเป็นหลัก จึงอาจจะแตกต่างจากการศึกษาทางด้านสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์ รวมถึงความแตกต่างของงบประมาณรายหัวจากรัฐบาลที่มีความแตกต่างกันอย่างมาก ส่งผลให้สวัสดิการแตกต่างกัน

1.2 คุณภาพชีวิตของนักศึกษาคณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยนราธิวาสราชนครินทร์ จำแนกรายด้าน พบว่า คุณภาพชีวิตทุกด้านอยู่ในระดับปานกลาง ด้านสุขภาพกาย คุณภาพชีวิตด้านจิตใจ ด้านสัมพันธภาพทางสังคม และด้านสิ่งแวดล้อม อาจจะสามารถอธิบายได้ว่านักศึกษา มีความพึงพอใจมีความสุข ในการเข้ามาศึกษาที่คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยนราธิวาสราชนครินทร์ สอดคล้องกับงานวิจัยของกมลรัตน์ ทองสว่าง (2560) พบว่า คุณภาพชีวิตของนักศึกษาคณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า คะแนนคุณภาพชีวิตด้านจิตใจอยู่ในระดับปานกลางค่อนข้างดี ส่วนด้านร่างกายและสิ่งแวดล้อมมีคะแนนคุณภาพชีวิตอยู่ในระดับปานกลาง

1.3 คุณภาพชีวิตของนักศึกษาคณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยนราธิวาสราชนครินทร์ อยู่ในระดับปานกลางที่ควรพัฒนา ประกอบด้วย คุณภาพชีวิตด้านร่างกาย ได้แก่ เวลาการนอนหลับไม่เพียงพอ, ความสามารถในการทำงานลดลง คุณภาพชีวิตด้านจิตใจ ได้แก่ สมรรถภาพในการทำงานต่าง ๆ น้อย และแก้ไขปัญหาความรู้สึกไม่ดี เช่น รู้สึกเหงาเศร้าหดหู่สิ้นหวัง วิตกกังวล คุณภาพชีวิตด้านความสัมพันธ์ทางสังคม ได้แก่ ความพอใจในชีวิตทางเพศน้อย และไม่พอใจต่อการผูกมิตรหรือ

เข้ากับคนอื่น คุณภาพชีวิตด้านสิ่งแวดล้อม ได้แก่ เงินใช้จ่ายตามความจำเป็นไม่เพียงพอ มีโอกาสได้พักผ่อนคลายเครียดน้อย ซึ่งปัญหาจากการศึกษาวิจัยล้วนเป็นปัญหาของนักศึกษาใหม่ ชั้นปีที่ 1 ที่อยู่ในระยะปรับตัว และฐานะครอบครัว ส่งผลต่อปัญหาการออกกลางคันของนักศึกษา สอดคล้องกับการศึกษาปัจจัยสาเหตุการออกกลางคันของนักศึกษา โกมล จันทวงษ์ (2558) พบว่า ได้แก่ ปัจจัยด้านหลักสูตรและการเรียนการสอน รองลงมา ด้านสถานศึกษา และด้านสภาพแวดล้อม ตามลำดับ และโดยแนวทางการแก้ไขปัญหา ได้แก่ สถานศึกษาควรมีการผ่อนคลายค่าเทอม มีระบบดูแลช่วยเหลือนักศึกษา อาจารย์ผู้สอนควรมีจิตวิทยาการสอน ใช้ภาษาที่เข้าใจง่าย เน้นความรู้ ให้สามารถสื่อสารกับโลกภายนอกได้ มีการปรับปรุงพื้นฐานความรู้ให้สอดคล้องกับบริบทของนักศึกษา สร้างแรงบันดาลใจให้นักศึกษาเกิดความตระหนักมองถึงอนาคต มีความคิดเป็นของตนเอง กระตือรือร้น มุ่งมั่นเรียนให้จบ มีความรับผิดชอบ และใช้เพื่อนในมหาวิทยาลัยไม่สนใจเรียน ควรช่วยเหลือเกื้อกูลและทำกิจกรรมร่วมกันมากขึ้น ช่วยกันลดค่าใช้จ่ายที่ไม่จำเป็นและประหยัด หาช่องทางเพิ่มรายได้ช่วยเหลือครอบครัว หรือหารายได้ระหว่างเรียน ควรจัดบรรยายภาคในมหาวิทยาลัยให้น่าเรียน มีหอพักนักศึกษา มีกิจกรรมให้นักศึกษาแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกัน มีแนวทางป้องกันปัญหาที่อาจเกิดขึ้นระหว่างการเดินทาง โดยเฉพาะนักศึกษาที่อยู่บ้านเช่า

2. ผลการเปรียบเทียบคุณภาพชีวิตของนักศึกษาคณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยนราธิวาสราชนครินทร์ กับปัจจัยส่วนบุคคล พบว่า

2.1 ผลการเปรียบเทียบค่าคะแนนเฉลี่ยคุณภาพชีวิตกับปัจจัยส่วนบุคคล พบว่า เพศสาขาวิชา ที่อยู่อาศัย ระดับผลการเรียนแตกต่างกัน คุณภาพชีวิตของนักศึกษาไม่แตกต่างกัน สอดคล้องกับงานวิจัย ของ จันทรา อึ้งอั่ง (2557) ที่ได้ทำการศึกษาวิจัยเปรียบเทียบระดับคุณภาพชีวิตของนักศึกษา พบว่า เพศ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน รายได้ต่อเดือนของนักศึกษา และที่พักอาศัย เป็นปัจจัยไม่ส่งผลต่อความแตกต่างของคุณภาพชีวิตของนักศึกษา เช่นเดียวกับงานวิจัยของ กิตติพัฒน์ ทาวงศ์ษา, ประดิษฐ์ ศรีโนนยาง, พลภัทร อภัยโส, บรรจบ โชติชัย, และวันชัย สาริยา (2562) พบว่า ระดับผลการเรียน ระดับฐานะครอบครัว เป็นปัจจัยที่มีผลต่อคุณภาพชีวิตของนักศึกษาในมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

2.2 ผลการเปรียบเทียบค่าคะแนนเฉลี่ยคุณภาพชีวิตกับปัจจัยส่วนบุคคล พบว่า จำนวนเงินที่ได้เพื่อใช้จ่ายแตกต่างกัน คุณภาพชีวิตของนักศึกษาแตกต่างกัน โดยระดับ/จำนวนเงินที่ได้เพื่อใช้จ่าย ระดับปานกลาง 6,501-7,500 บาท จะมีระดับคุณภาพชีวิตอยู่ในระดับดี ส่วนระดับ/จำนวนเงินที่ได้เพื่อใช้จ่าย ระดับต่ำ พอใช้ และดี มีระดับคุณภาพชีวิตอยู่ในระดับปานกลาง แตกต่างจากการศึกษาของ จันทรา อึ้งอั่ง (2557) วิจัยเปรียบเทียบระดับคุณภาพชีวิตของนักศึกษา พบว่า รายได้

ต่อเดือนของนักศึกษา เป็นปัจจัยไม่ส่งผลต่อความแตกต่างของคุณภาพชีวิตของนักศึกษา และ การศึกษาวิจัยของ นายกฤตธัช อินชี่น (2557) พบว่า ปัจจัยส่วนบุคคลของนักศึกษา รายได้ต่อเดือน ต่างกัน ไม่ส่งผลต่อความแตกต่างของคุณภาพชีวิตทั้งในภาพรวมและรายด้าน

สรุปผลการวิจัย

1. คุณภาพชีวิตด้านสิ่งแวดล้อมของนักศึกษาคณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยนราธิวาส ราชนครินทร์ ควรได้รับการพัฒนาเป็นด้านแรก ประกอบด้วย

1.1 คุณภาพชีวิตของนักศึกษาคณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยนราธิวาสราชนครินทร์ มีระดับ คุณภาพชีวิตโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง

1.2 คุณภาพชีวิตด้านจิตใจของนักศึกษาคณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยนราธิวาส ราชนครินทร์ ด้านเดียวโดยรวมค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับดี

1.3 คุณภาพชีวิตด้านร่างกาย ของนักศึกษาคณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยนราธิวาส ราชนครินทร์ ข้อที่ควรได้รับการพัฒนา ให้อยู่ในระดับดี เรียงตามลำดับจากมากไปหาน้อย ประกอบด้วย ท่านพอใจกับการนอนหลับของท่านมากน้อยเพียงใด, ท่านพอใจกับความสามารถในการทำงานได้อย่างที่เคยทำมาากน้อยเพียงใด, ท่านสามารถไปไหนมาไหนด้วยตนเองได้ดีเพียงใด, ท่านมี กำลังเพียงพอที่จะทำสิ่งต่าง ๆ ในแต่ละวันใหม่ และการเจ็บปวดตามร่างกาย เช่น ปวดหัวปวดท้อง ปวดตามตัวทำให้ท่านไม่สามารถทำในสิ่งที่ต้องการมากน้อยเพียงใด

1.4 คุณภาพชีวิตด้านจิตใจ ของนักศึกษาคณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยนราธิวาส ราชนครินทร์ ข้อที่ควรได้รับการพัฒนา ให้อยู่ในระดับดี เรียงตามลำดับจากมากไปหาน้อย ประกอบด้วย ท่านมีสมาธิในการทำงานต่าง ๆ ดีเพียงใด และท่านมีความรู้สึกไม่ดี เช่น รู้สึกเหงาเศร้า หดหู่สิ้นหวัง วิตกกังวลบ่อยแค่ไหน

1.5 คุณภาพชีวิตด้านความสัมพันธ์ทางสังคมของนักศึกษาคณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัย นราธิวาสราชนครินทร์ ข้อที่ควรได้รับการพัฒนาให้อยู่ในระดับดี เรียงตามลำดับจากมากไปหาน้อย ประกอบด้วย ท่านพอใจในชีวิตทางเพศของท่านแค่ไหน และ ท่านพอใจต่อการผูกมิตรหรือเข้ากับคน อื่นอย่างที่ท่านมาแค่ไหน

1.6 คุณภาพชีวิตด้านสิ่งแวดล้อม ของนักศึกษาคณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยนราธิวาส ราชนครินทร์ ข้อที่ควรได้รับการพัฒนา ให้อยู่ในระดับดี เรียงตามลำดับจากมากไปหาน้อย ประกอบด้วย ท่านมีเงินพอใช้จ่ายตามความจำเป็นมากน้อยเพียงใด, ท่านมีโอกาสได้พักผ่อนคลาย เครียดมากน้อยเพียงใด, ท่านได้รู้เรื่องราวข่าวสารที่จำเป็นในชีวิตแต่ละวันมากน้อยเพียงใด, ท่านพอใจ

กับการเดินทางไปไหนมาไหนของท่าน หมายถึง การคมนาคม มากน้อยเพียงใด, ท่านพอใจที่จะสามารถไปใช้บริการสาธารณสุขได้ตามความจำเป็นเพียงใด, สภาพแวดล้อมดีต่อสุขภาพของท่านมากน้อยเพียงใด, ท่านรู้สึกกว่าชีวิตมีความมั่นคงปลอดภัยดีไหมในแต่ละวัน

2. ผลการเปรียบเทียบค่าคะแนนเฉลี่ยจำนวนเงินที่ได้เพื่อใช้จ่ายแตกต่างกัน คุณภาพชีวิตของนักศึกษาแตกต่างกัน ดังนั้นคณะฯ จึงควรศึกษาจัดทำฐานข้อมูลระดับจำนวนเงินที่นักศึกษาได้เพื่อใช้จ่าย และนำมาใช้เป็นส่วนหนึ่งในการวางแผนจัดทำระบบดูแลช่วยเหลือนักศึกษา เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตนักศึกษา

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลวิจัยไปใช้ประโยชน์

จากผลการศึกษาคคุณภาพชีวิตอยู่ในระดับปานกลาง ดังนั้น คณะศิลปศาสตร์ ควรดำเนินการพัฒนาคุณภาพชีวิตของนักศึกษาให้มีคุณภาพชีวิตโดยรวมและแต่ละด้านให้ดีขึ้น ผ่านกิจกรรม/โครงการดังต่อไปนี้

1. คุณภาพชีวิตด้านร่างกาย ควรจัดกิจกรรม/โครงการเกี่ยวข้องกับการเสริมสร้างสุขภาพองค์รวม การบริหารจัดการเวลา การพัฒนาระบบดูแลช่วยเหลือนักศึกษาด้านความสามารถในการทำงาน การเดินทาง และการมีกำลังเพียงพอที่จะทำสิ่งต่าง ๆ ในแต่ละวัน

2. คุณภาพชีวิตด้านจิตใจ ควรจัดกิจกรรม/โครงการเกี่ยวข้องเกี่ยวกับ โครงการฝึกสมาธิ และโครงการเสริมสร้างทัศนคติเชิงบวก เสริมสร้างความสุข ความมั่นใจในตนเอง

3. คุณภาพชีวิตด้านสัมพันธภาพทางสังคม ควรจัดกิจกรรม/โครงการเกี่ยวข้องเกี่ยวกับ โครงการเพศศึกษาสำหรับนักศึกษา และโครงการพัฒนาทักษะการอยู่ร่วมกันในสังคมพหุวัฒนธรรม

4. คุณภาพชีวิตด้านสิ่งแวดล้อม ควรจัดกิจกรรม/โครงการเกี่ยวข้องกับการหารายได้ระหว่างเรียน การส่งเสริมการใช้เงินที่ถูกต้อง การประหยัดอดออม การประเมินนักศึกษาเพื่อให้คำแนะนำการกู้ยืมเงินเพื่อการศึกษา การสร้างช่องทางการประชาสัมพันธ์ทุนการศึกษา การทัศนศึกษา การส่งเสริมสุขภาพจิต การพัฒนาระบบข้อมูลข่าวสาร การประชาสัมพันธ์/พัฒนาระบบแนะนำเส้นทางคมนาคม การพัฒนาระบบการดูแลสุขภาพ การพัฒนาสิ่งแวดล้อม และการพัฒนาความมั่นคงปลอดภัย

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาคคุณภาพชีวิตของนักศึกษาคณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยนราธิวาสราชนครินทร์ ทุกชั้นปี เพื่อทราบระดับคุณภาพชีวิตและนำผลมาพัฒนาคุณภาพชีวิตของนักศึกษา

2. ควรศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยคัดสรรกับคุณภาพชีวิตของนักศึกษาคณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยนราธิวาสราชนครินทร์
3. ควรศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตของนักศึกษาคณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยนราธิวาสราชนครินทร์

รายการอ้างอิง

- กมลรัตน์ ทองสว่าง. (2560). คุณภาพชีวิตของนักศึกษาคณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ. *วารสารสาระคาม*, 8(2), 1-14.
- กฤตธัช อันชื่น. (2557). *คุณภาพชีวิตของนักศึกษามหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี*. (รายงานวิจัย). นครราชสีมา: ส่วนกิจการนักศึกษา สำนักงานอธิการบดี มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี.
- กิตติพัฒน์ ทาวงศ์ษา, ประดิษฐ์ ศรีโนนยาง, พลภัทร อภัยโส, บรรจบ โชติชัย, และวันชัย สารียา. (2562). ปัจจัยที่มีผลต่อคุณภาพชีวิตของนักศึกษาในมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง. *วารสารศึกษาศาสตร์ มมร*, 6(1), 560-562.
- โกมล จันทพงษ์. (2558). ปัจจัยสาเหตุการออกกลางคันของนักศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ในพระบรมราชูปถัมภ์ ศูนย์สระแก้ว. *วารสารวไลยอลงกรณ์ปริทัศน์*, 5(1), 127-141.
- จันทรา อุ้ยเอ็ง. (2557). คุณภาพชีวิตของนักศึกษาคณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีการประมง มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัย วิทยาเขตตรัง. *วารสารวิชาการและวิจัย มทร.*, ฉบับพิเศษการประชุมวิชาการ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล ครั้งที่ 5, 141-148.
- ทัศนียา เหลาทอง. (2558). *การวัดคุณภาพชีวิตของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี คณะแพทยแผนไทยและแพทย์ทางเลือก ปีการศึกษา 2558*. (สารนิพนธ์ปริญญาการแพทย์แผนไทยบัณฑิต). สาขาวิชาการแพทย์แผนไทย มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี, อุบลราชธานี.
- นวิสนันท์ วงศ์ประสิทธิ์, ญัฐปคัลภ์ ญาณมโนวิศิษฐ์, ฉัตรชัย ประภัสสร, พรพิมล วิริยะกุล, และวิชุดา แสงสว่าง. (2563). *คุณภาพชีวิตของนักศึกษาที่อาศัยอยู่หอพัก มหาวิทยาลัยราชภัฏราชชนครินทร์*. (รายงานวิจัย). ฉะเชิงเทรา: สำนักงานอธิการบดี มหาวิทยาลัยราชภัฏราชชนครินทร์.
- พรธนิ การ์ พุ่มจันทร์. (2560). การศึกษาคุณภาพชีวิตของนักศึกษาแพทย์ ชั้นปรีคลินิก คณะแพทยศาสตร์ศิริราชพยาบาล. *เวชบัณฑิตศิริราช*. 10(1), 10-17.

- พัชรภาภรณ์ ลันศรี, และอภิศักดิ์ อุ่มจันสา. (2561). คุณภาพชีวิตของนิสิตที่พักอาศัยในหอพัก มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตเฉลิม พระเกียรติจังหวัดสกลนคร. *วารสารวิชาการ ปชมท*, 7(2), 77-87.
- พิชญายวีร์ สินสวัสดิ์, และเบญจวรรณ พิทพาร์ด. (2557). คุณภาพชีวิตของนักศึกษาพยาบาล วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี ราชบุรี. *วารสารการพยาบาลและการศึกษา*. 7(1), 97-108.
- วัลลภา เทพหัสดิน ณ อยุธยา. (2544). *การพัฒนานิสิตนักศึกษา*. (รายงานการวิจัย). กรุงเทพฯ: ภาควิชาอุดมศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- วิจรอง ลิตไทย, และณิสา แจ้บุญ. (2563). คุณภาพชีวิตนักศึกษาแพทย์ในระดับชั้นคลินิก. *วารสาร ศรีนครินทร์วิโรฒวิจัยและพัฒนา (สาขามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์)*. 12(23), 73-85.
- สุวัฒน์ มหัตนรินทร์กุล, วนิตา พุ่มไพศาลชัย, และพิมพ์มาศ ตาปัญญา. (2540). *การสร้างแบบวัด ความเครียดสวนปรุง*. (รายงานการวิจัย). จังหวัดเชียงใหม่.
- สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา. (2561). *ยุทธศาสตร์การพัฒนานิสิต นักศึกษา ในสถาบันอุดมศึกษา (พ.ศ. 2560-2564) กิจกรรมนักศึกษากับการพัฒนาคุณภาพบัณฑิต*. กรุงเทพฯ: สำนักงานส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพนักศึกษา.
- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2560). *แผนพัฒนาสุขภาพแห่งชาติ ฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560-2564)*. กรุงเทพฯ: ศรีเมืองการพิมพ์.
- อนันต์ตรี สมิตินราเศรษฐ์, และศุภามณ จันท์สกุล. (2561). คุณภาพชีวิตนักศึกษาพยาบาล มหาวิทยาลัยอีสเทิร์นเอเซีย. *วารสารมหาวิทยาลัยคริสเตียน*, 24 (4), 567-573.
- Good, C. V. (Ed.). (1973). *Dictionary of education*. 3rded. New York: McGraw-Hill.
- Murphy, B., Herrman, H., Hawthorne, G., Pinzone, T., & Evert H. (2000). *Australian WHOQOL instruments: User's manual and interpretation guide*. Melbourne, Australia: Australian WHOQOL Field Study Centre.